

MATEMATIKA FANINI O'QITISHNING DOLZARB MASALALARI

Ubaydullayeva Muhtasar Mo'minova

Andijon viloyati Oltinko'l tumani 29 -umumta'lim maktabi matematika fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada matematika fanini o'qitishning dolzarb masalalari, matematika ta'limida baholashning nazariyasi, matematikani o'qitish innovatsiyalar va takomillashtirish imkoniyatlari yordamida muammolarni hal qilish to'g'risida to'liq ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: matematika fani, o'qitish innovatsiyalari, ta'lim yondashuvlari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, inklyuziv o'quv dasturlari.

Kirish: Matematika fanining hayotimizda tutgan beqiyos o'rni inobatga olingan tarzda ushbu fan birinchi sinfdanoq maktab darsliklariga kiritilgan bo'lib, yurtimizda hamma aniq fanlar qatori matematika ta'limini zamon talablari yordamida takomillashtirib borish, uni o'qitishda eng oxirgi pedagogik va innovatsion usullar, multimedia vositalari hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishga yuqori e'tibor berilmoqda.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya: Maktabda matematika ta'limini yangi sifat bosqichiga olib chiqish maktab o'qituvchilarining salohiyati, kasbiy mahorati va ijodkorligiga bevosita bog'liq. Ma'lumki, matematika o'qituvchilarining malakasini oshirish, ularni zamonaviy ta'lim metod va texnologiyalari bilan qurollantirish matematika ta'limi oldida turgan jiddiy masalalardan biridir. Maktabda matematika o'qitishning muhim vazifasi o'quvchi yoshiga mos kundalik turmushda va mehnat faoliyatida foydalanilgan, kelajakda ta'lim olishni davom ettirishda kerak bo'lgan matematik bilimlar va malakalarini ongli ravishda mustahkam egallashni ta'minlashdan iborat. Matematikani o'qitishdagi asosiy masalalardan biri bu o'quvchilarda qiyinchilik va qiziqishning yetishmasligi. Matematika ko'pincha qo'rqinchli fan sifatida ko'riladi, bu esa o'quvchilarning tashvishi va ishdan chiqishiga olib keladi. Ushbu muammoni hal

qilish uchun o'qituvchilar matematikani yanada qulayroq va qiziqarli qiladigan innovatsion o'qitish usullarini qo'llashlari kerak. Haqiqiy hayotdagi ilovalar, interfaol simulyatsiyalar va amaliy mashg'ulotlarni o'z ichiga olish o'quvchilarga matematik tushunchalarni yanada samaraliroq tushunishga va fanga chinakam qiziqishni rivojlantirishga yordam beradi.

Natijalar: Matematika ta'limi oldida turgan yana bir muammo - bu o'quvchilarda poydevor ko'nikmalarining yetishmasligi. Yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlariga e'tibor kuchayib borayotganligi sababli, o'quvchilar ba'zan arifmetika va muammolarni hal qilishning asosiy usullari bilan kurashadilar. O'qituvchilar uchun ilg'or tushunchalarni o'rgatish va asosiy ko'nikmalarni mustahkamlash o'rtasida muvozanatni saqlash juda muhimdir. Muntazam amaliyot, maqsadli tadbirlar va shaxsiylashtirilgan ta'lim yondashuvlari o'quvchilarga kelajakdagi ta'lim uchun mustahkam matematik asos yaratishga yordam beradi. Matematika ta'limida texnologiyaning integratsiyasi ham imkoniyatlar, ham muammolarni keltirib chiqaradi. Raqamli vositalar va onlayn resurslar o'rganish tajribasini oshirishi mumkin bo'lsa-da, ular o'qituvchilardan o'z o'qitish usullarini moslashtirishni va yangi texnologik ko'nikmalarni egallashni talab qiladi. Kasbiy rivojlanish dasturlari va doimiy qo'llab-quvvatlash o'qituvchilarga texnologiyani matematika darslariga samarali integratsiya qilish va o'quvchilarning ta'lim natijalarini maksimal darajada oshiradigan aralash o'quv muhitini yaratishda yordam berish uchun muhim ahamiyatga ega.

Muhokama: Matematika ta'limida tenglik va xilma-xillik masalasini ham e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi. Turli o'quvchilar populyatsiyalari orasida matematika bo'yicha sifatli ta'lim, resurslar va yordam olishda nomutanosiblik saqlanib qolmoqda. O'qituvchilar inklyuziv o'quv dasturlarini ishlab chiqish, kam ta'minlangan o'quvchilarga qo'shimcha yordam ko'rsatish va barcha o'quvchilar uchun ijobiy va qo'llab-quvvatlovchi ta'lim muhitini targ'ib qilish orqali ushbu tengsizliklarni bartaraf etishlari kerak. Matematika ta'limida baholashning o'zgaruvchan manzarasi o'qituvchilar uchun qiyinchilik tug'dirmoqda. Standartlashtirilgan testlar, yuqori baholi imtihonlar va ishlash ko'rsatkichlari ko'pincha matematika ta'limining asl maqsadini, ya'ni tanqidiy

fikrlash, muammolarni hal qilish va matematik savodxonlikni rivojlantirishdan iborat. O'qituvchilar bir nechta baholash strategiyalarini amalga oshirishlari kerak, ular faqat test ballari emas, balki o'quvchilarning o'sishi, tushunishlari va matematik tushunchalarni o'zlashtirishlariga qaratilgan.

Xulosa: Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, hozirgi ta'lim sharoitida matematikani o'qitish innovatsiyalar va takomillashtirish imkoniyatlaridan foydalangan holda muammolarni hal qilishning ehtiyotkorlik bilan muvozanatini talab qiladi. O'quvchilarga yo'naltirilgan yondashuvlarni qo'llash, texnologiyani o'ylangan holda integratsiyalash, tenglik va xilma-xillikni targ'ib qilish va baholash amaliyotlarini qayta baholash orqali o'qituvchilar barcha o'quvchilar uchun yanada qiziqarli, inklyuziv va samarali matematikani o'rganish tajribasini yaratishi mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Yunusova D.I. Matematikani o'qitishning zamonaviy texnologiyalari, T.: 2007.
2. Jumayev M.E, Matematika o'qitish metodikasi. Toshkent. "Ilm Ziyo" 2011.
3. X.E.Nazarov, Q.Tursunov, A.A'lamov "Matematika o'qitish metodikasi" ma'ruzalar matni, Samarqand, 2010.
4. Abduraxmonov A., Narmonov A., Normurodov N. Matematika tarixi. T.: O'zRMU, 2004.
5. Abduhamidov A., Nasimov H.A. Algebra va matematik analiz asoslari. II qism. «Istiqbol», T., 2000.